

ретьельної підготовки. Запис лекції вимагає зусиль і часу з боку викладачів, а саме елементи аудиторного й позааудиторного навчання повинні становити єдине ціле, щоб студенти могли зрозуміти принцип даної моделі й були мотивовані на підготовку до занять в навчальній аудиторії. І, нарешті, введення переверненого навчання може означати додаткову роботу й вимагати нових навичок від викладача, хоча цей процес можна пом'якшити, інтегруючи модель поступово.

Висновки. Отже, технологія переверненого навчання дозволяє змінити підхід до навчання від пасивного до активного, завдяки чому студенти краще підготовлені для своєї професійної кар'єри й глибше засвоюють матеріал. Як один з варіантів змішаного навчання, така модель дозволяє продуктивно використовувати час як викладачів, так і студентів.

Література

1. Курвитс М. Переворачиваем обучение. Часть первая: предпосылки модели обучения "перевернутый класс" [Електронний ресурс] - Режим доступу : http://blognauroke.blogspot.com/2013/09/blog-post_26.html
2. <http://www.knoxnews.com/news/2012/oct/01/stem-teacher-uses-flip-method-to-put-classroom/>

ВИЩА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ

Прокопович-Павлюк Ірина Володимирівна

Львівський національний університет імені Івана Франка
79007, просп. Свободи, 18, м. Львів, Україна, ppiryna@gmail.com

Проаналізовано динаміку кількості вузів України та чисельність студентів у них. Визначено тенденції розвитку вищої освіти. Зроблено прогнозування чисельності вступників у вузи України.

Освіта населення у світі завжди була основою добробуту та , складовою узагальнюючих показників людського розвитку, чинником ефективного розвитку економіки. В Україні, як склалось за останні роки, вища освіта дітей, на думку багатьох батьків, є обов'язковим атрибутом, без якого знайти пристойну роботу із високим заробітком нереально. Саме тому, питома вага студентів вищих навчальних закладів (далі – ВНЗ) серед молоді відповідного віку перевищує 90 відсотків. У зв'язку з таким високим попитом на вищу освіту впродовж багатьох років, в Україні вища освіта вийшла на комерційний рівень.

Так, за даними Державної служби статистики України, станом на початок 2014/2015 навчального року в Україні функціонувало 387 закладів I-II рівнів акредитації та 277 закладів III-IV рівнів акредитації. Щоправда кількість їх порівняно з 2010/2011 н.р. скоротилась на 96 та 53 заклади відповідно. Серед усіх закладів функціонує 175 університетів, 66 інститутів, 54 академії, 222 коледжі.

За формами власності кількість закладів комунальної та приватної власності у 2014/2015 н.р. становила 179 та 64 заклади I-II рівнів акредитації (разом 63% від загального їх числа) та 10 і 80 закладів III-IV рівнів акредитації (32,5%) відповідно. Питома вага студентів вузів I-IV рівнів акредитації, які навчаються за рахунок фінансування фізичних осіб, у 2010/2011 н.р. перевищувала 57,5%, у 2013/2014 н.р. – 52,1%, у 2014/2015 н.р. складала половину від усіх, хто навчаються.

Загальна кількість студентів у 2014/2015 навчальному році перевищувала 1689,2 тис. осіб, з яких понад 85% - студенти закладів III-IV рівнів акредитації.

Отже попит на вищу освіту й надалі залишається високим. Проте у зв'язку із скороченням чисельності населення загалом по країні, абсолютна величина попиту

невпинно зменшується. Зокрема, у 2014/2015 н.р. порівняно з 2010/2011 н.р. кількість прийнятих у заклади I-II рівнів акредитації скоротилась майже на 45%, склавши 69463 особи, а у вузи III-IV рівнів акредитації – на 23,5%, і першокурсниками стало 291647 осіб.

Такі невтішні тенденції зі скорочення числа абітурієнтів для вузів залишатимуться, виходячи із даних щодо народжуваності, ще впродовж 4 років. Мінімальна чисельність випускників шкіл – потенційних абітурієнтів (за умови, що попит на вищу освіту збережеться на тому ж рівні, що й у 2014/2015 н.р.) буде у 2019/2020 н.р. і становитиме близько 338 тис. осіб, що на 6,2% менше за фактичну чисельність першокурсників у 2014 році.

А вже починаючи з 2002 р. рівень народжуваності в Україні поступово зростає, і доволі стійка тенденція простежується включно по 2009 рік; у наступні ж роки було незначне скорочення кількості народжених, у 2012 р. знову приріст та спад у 2013 р. Виходячи з таких даних, коригуючи розрахунки на лаг у 18 років, перспективна кількість абітурієнтів вузів I-IV рівнів акредитації по Україні, виїде на рівень останньої вступної кампанії у 2020-2021 роках (до того їх кількість скорочуватиметься щороку в середньому на 0,5 відсотка щороку).

Наслідками таких невтішних тенденцій на найближчі роки для вищої школи в Україні стануть: скорочення чисельності викладачів, конкуренція вузів, серед яких втримаються на ринку освітніх послуг вузи з найвищими кількісними та якісними характеристиками, матиме місце боротьба закладів за кожного студента.

ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ Я-КОНЦЕПЦІЇ ЯК УМОВА ТВОРЧОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Проценко Олена Борисівна

Маріупольський державний університет

87500, пр. Будівельників, 129-а, м. Маріуполь, Україна, elena_pro2008@ukr.net

У статті визначено показники, що характеризують позитивну Я-концепцію майбутнього викладача вищого навчального закладу; висвітлено особливості її формування у ході професійної підготовки на засадах акмеології.

Сьогодні, як ніколи, для всіх вищих навчальних закладів, суспільства в цілому стає актуальним завдання – формування й розвиток людської особистості, яка постійно відчуває потребу в поповненні знань, пошуку нових рішень, творчості у роботі, у самовдосконаленні. Творчий потенціал визначається, розвивається, реалізується в ході людської діяльності, ширше – у процесі життєдіяльності.

Творчий саморозвиток викладача розглядається як безперервний, свідомий, цілеспрямований процес особистісного та професійного вдосконалення, який заснований на взаємодії внутрішньо значущих і активних творчо сприйнятих зовнішніх чинників та напрямів на підвищення рівня його професіоналізму, розвитку професійно значущих якостей і акумуляцію педагогічної майстерності, досвіду, професійних знань, умінь і навичок [1].

Ефективному творчому саморозвитку майбутнього викладача може сприяти формування його позитивної Я-концепції. Позитивна «Я-концепція» студента характеризується такими емпіричними показниками: висока когнітивна складність і диференційованість «Образу-Я»; професійно-рольова ідентифікація і мотивація («Я-майбутній викладач»); внутрішня цілісність і узгодженість між модальностями «Я-реальне», «Я-ідеальне», «Я-дзеркальне»; відносна стійкість. Студенти з позитивною «Я-концепцією» відрізняються високою самооцінкою педагогічних творчих здібностей, особистісних якостей і наслідків свого творчого саморозвитку; високим рівнем